

فاطمهٔ مَحَدّثه(س)

شیشه: آیا حضرت زهرا(س) محدّثه بوده‌اند **آیا قبل از ایشان نیز کسی اینچنین بوده است؟**
فرق محدّثه بودن با وحی‌ای که بر پیامبران می‌شود چیست؟
آیا فرشتگان فقط با آن حضرت سخن می‌گفتند؟

پاسخ: ما محدثه دارای دو تلفظ است. مُحدَث و مُحدّثه (به کسر دال و تشدید آن) به معنای «سخن گوینده» است. بدان جهت که حضرت زهرا در رحم مادرش با او صحبت کرده، بدین نام خوانده شده است.

مُحدَث (به فتح دال و تشدید آن) اسم مفعول به معنی کسی که با او سخن جمله شده است.در روایت امام صادق(ع در تعریف محدث آمده است:

وَأَمَّا الْمُحَدَّثُ فَهُوَ الَّذِي يَسْمَعُ كَلَامَ الْمَلِكِ وَ لَا يَرَى وَ لَا يَأْتِيهِ فِي الْمَنَامِ؛

اما محدث کسی است که سخن فرشته را می‌شنود. اما او را نمی‌بیند و در خوابش هم نمی‌آید.^(۱)

بر این اساس، حضرت بدین خاطر به نام مُحدّثه خوانده می‌شود که ملائکه با حضرت سخن گفته‌اند، چنانکه در روایات زیادی آمده است. سخن گفتن ملائکه با عذای از مردان و زنان در اَمّت‌های گذشته و در این اَمّت از جمله مطالب مورد اتفاق شیعه و سنی است. علامّه امینی در کتاب ارزنده‌اش «الغدیر» در این باره می‌گوید: اَمّت اسلامی همگی بر این مطلب اِتّفاق نظر دارند که در این اَمّت پسان دیگر اَمّت‌های گذشته کسانی بوده‌اند که به آنان حدیث گفته شده و به اصطلاح «مُحدَث» (به صورت اسم مفعول و فتح دال) بوده‌اند.

رسول خدا نیز به این مطلب خبر داده، چنانکه از طریق سنی و شیعه در کتب صحاح و مجموعه‌های حدیثی معتبر وارد شده است. محدّث کسی است که بدون اینکه پیامبر باشد و بدون اینکه صورت ملائکه را ببیند، ملائکه با او صحبت کرده‌اند و یا اینکه در دِلش چیزی می‌افتد و به او الهام می‌شود و به صورت کشف و الهام از سوی خداوند متعال علمی به او آموخته می‌شود یا در دل او حقایقی که بر دیگران پوشیده است، روشن می‌شود.

بنابراین، وجود چنین کسانی در اَمّت، مورد قبول و اتفاق همه است. فقط اختلاف در مصداق چنین افرادی است که به عقیده شیعه، حضرت علی و دیگر امامان موصوم از محدّثین می‌باشند.^(۲) ایشان در ادامه می‌نویسد: در اَمّت، افرادی محدّث وجود داشتند، همان گونه که در اَمّت‌های پیشین بودند.

امیرالمؤمنین و ائمه معصومین دانشمندانی محدّث هستند. نبی نیستند.

ایـن خصوصیت از ویژگی‌های آنان و منحصر به آن بزرگواران نیست، بلکه حضرت فاطمه (س) دختر بزرگوار حضرت رسول (صلی‌الله علیه و آله) نیز «مُحدّثه» بود، همچنین سلیمان محدّث بود. اَری، تمام امامان از اهل بیت و عترت طاهرين محدّث بودند، ولی هر محدّثی امام نیست.

برخی روایات درباره محدثه بودن فاطمه:

۱- اسحاق بن جعفر بن محمد بن عیسی بن زید بن علی می‌گوید: از حضرت صادق(ع) شنیدم: از آن جهت حضرت فاطمه را محدّثه نامیدند که ملائکه از آسمان فرود می‌آمدند و همان گونه که با حضرت مریم (س) صحبت می‌کردند، با آن حضرت نیز صحبت می‌نمودند و می‌گفتند: ای فاطمه! خداوند تو را بر گزیده و پاک و طاهر کرده و بر دیگر زنان بر گزیده جهان برتری داده است.

ای فاطمه! در پیشگاه پروردگارت خضوع کن، سجده نما و با رکوع کنندگان رکوع بنما! فاطمه(س) با آنان صحبت می‌کرد، آنان هم با او سخن می‌گفتند.

علامه امینی در کتاب «الغدیر» می‌نویسد: اَمّت اسلامی همگی بر این مطلب اِتّفاق نظر دارند که در این اَمّت پسان دیگر اَمّت‌های گذشته کسانی بوده‌اند که به با آنان حدیث گفته شده و به اصطلاح «مُحدَث» (به صورت اسم مفعول و فتح دال) بوده‌اند. رسول خدا نیز— به این مطلب خبر داده، چنانکه از طریق سنی و شیعه در کتب صحاح و مجموعه‌های حدیثی معتبر وارد شده است. محدّث کسی است که بدون اینکه پیامبر باشد و بدون اینکه صورت ملائکه را نبیند، ملائکه با او صحبت کرده‌اند و یا اینکه در دِلش چیزی می‌افتد و به او الهام می‌شود و به صورت کشف و الهام از سوی خداوند متعال علمی به او آموخته می‌شود یا در دل او حقایقی که بر دیگران پوشیده است، روشن می‌شود.

ششی به آنها فرمود: مگر مریم دختر عمران بر دیگر زنان جهان برتری داده نشده است؟

فرشتگان پاسخ دادند: مریم بانوی زنان جهان در عصر خود بود. ولی خداوند تو را بانوی زنان جهان، هم در این زمان و هم در زمان حضرت مریم و بانوی زنان اوّلین و آخرین قرار داده است.^(۳)

۲- احماد بن عثمان گوید: از حضرت صادق(ع) شنیدم: افراد زیادی در سال یکصد و بیست و هشت ظاهر می‌شوند، زیرا من آن را در مصحف حضرت فاطمه (س) دیدم.)

عرض کردم: مصحف حضرت فاطمه چیست؟ فرمود: خداوند هنگامی که روح پیامبرش را قبض فرمود، بر فاطمه (س) چنان غم و اندوهی وارد شد که جز خداوند کسی از آن آگاه نیست.

خدا فرشته‌ای را نزد حضرت فرستاد تا غم و اندوهش را کاهش داده، به او دلداری دهد و با او سخن گوید. فاطمه (س) نزول فرشته را به حضرت علی(ع) گفت. حضرت فرمود: هنگامی که احساس کردی نازل شده و صدای او را شنیدی، مرا در جریان بگذار! فاطمه هنگام نزول فرشته امیر المومنین را خبر می‌کرد.

حضرت هر آنچه را که می‌شنید، می‌نوشت تا اینکه کتابی از آن مجموعه به وجود آمد. در این کتاب احکام شرعی و حلال و حرام وجود ندارد، ولی علوم مربوط به آینده در آن ثبت است.^(۴)

برای مطالعه بیشتر:

– کتاب فاطمه زهرا(س)، شادمانی دل پیامبر(ص)، احمد رحمانی مهدانی، ترجمه حسن افتخار زاده سبزواری، قم، دفتر تحقیقات و انتشارات بدر.

– زندگانی حضرت فاطمه زهرا (س)،جعفر شهیدی.

پی‌نوشت‌ها:

۱. علامه مجلسی، بحار اَثّوار، مؤسسه الوفا، بیروت، ج۲۶، ص ۷۸.

۲. علامه امینی، عبدالحسین، الغدیر، مرکز الغدیر للاداسات الاسلامیه، ج ۵، ص ۶۷.

۳. همان، ص ۷۷.

۴. بحار الانوار، ج ۴۲، ص ۷۸ و ج ۲۶، ص ۴۴.

مرکز ملی پاسخگویی به سوالات دینی

حزب، گروهی با گرایش‌ها و روش‌های واحدی است که مقاصد و اهداف مشترک و خاصی را دنبال می‌کند؛ بنابراین، حزب‌الله مؤمنانی هستند که در چارچوب فلسفه و سبک زندگی خاص الهی سامان یافته و تحت ولایت الهی قرار دارند، در حالی که حزب شیطان در تقابل ولایت الهی و در چارچوب فلسفه و سبک زندگی الحادی – شیطانی قرار دارند.

همان‌گونه که جمع میان حق و باطل امکان‌پذیر نیست؛ زیرا گرایش به حق جز با گریزش از باطل نیست، همچنین گرایش به حزب‌الله جز با گریزش از حزب شیطان تحقق نمی‌یابد. این‌گونه است که اصل اساسی «تولی و تبری» در نظام ساختاری حزب‌الله تعیین‌کننده مواضع حزب‌الله خواهد بود.

به سخن دیگر، جنگ میان حق و باطل تجلیاتی دارد که در فلسفه و سبک زندگی حزب‌الله علیه فلسفه و سبک زندگی شیطانی بروز و ظهور می‌کند. پس همان‌گونه که نمی‌توان میان حق و باطل و عدل و ظلم جمع کرد، نمی‌توان میان حزب‌الله و حزب شیطان جمع کرد؛ زیرا اثبات یکی نفی دیگری است.

این جنگ میان حق و باطل، حزب‌الله و حزب شیطان، ولایت الله و ولایت شیطان در نهایت به نابودی باطل و حزب شیطان و ولایت شیطان منجر می‌شود. این وعده راستین قطعی و حتمی قرآن به عنوان سنت الهی حاکم بر هستی است که با حکومت صالحان بساط حکومت ظالمان مستکبر از روی زمین برچیده خواهد شد.

احزاب اعتقادی یا گرایش‌های سیاسی – اجتماعی
تحزب و حزب گرای همواره با نگرش فلسفی و اعتقادی شکل می‌گیرد و در عرصه‌های گوناگون از جمله سیاسی – اجتماعی خود را بروز می‌دهد.

هر چند که امروز وقتی از حزب سخن به میان می‌آید، به شکل‌ها و سازمان‌های سیاسی اشاره دارد که در قالب

جنگ میان حق و باطل تجلیاتی دارد که در فلسفه و سبک زندگی حزب‌الله علیه سبک زندگی شیطانی بروز و ظهور می‌کنند. پس همان گونه که نمی‌توان میان حق و باطل و عدل و ظلم جمع کرد، نمی‌توان میان حزب‌الله و حزب شیطان جمع کرد؛ زیرا اثبات یکی نفی دیگری است.

تشکیلات و سازماندهی منظم با برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت دنبال آرمان‌های خاصی هستند، ولی همین تشکیلات سازمان یافته در درون یک نظام سیاسی بر اساس عقیده و برنامه‌ها مشترک‌ی کار می‌کنند که فلسفه و سبک زندگی خاصی را تبیین می‌کند که از دیگر احزاب و تشکلات سیاسی باز شتخته می‌شود.

به سخن دیگر، اگر احزاب امروزی تحت قانون اساسی کشوری عمل می‌کنند، ولی دارای عقاید و برنامه‌های خاص هستند که با احزاب دیگر در همان کشور حتی در تضاد هستند، البته این تضاد می‌تواند فراتر از مبارزه به صورتی قانونی برای کسب و به‌کارگیری قدرت سیاسی و اجرای دیدگاه‌ها و اهداف خود باشد. باید توجه داشت که برخی از احزاب ممکن است خارج از قانون اساسی پذیرفته شده عمل کنند که با این احزاب به عنوان احزاب معارض یا نظم سیاسی یاد می‌شود، چنین احزابی حتی در عقاید اساسی با نظام سیاسی موجود در تضاد هستند. هر چند که کشورها، چنین احزابی را غیر قانونی می‌شمارند، ولی همواره احزاب غیر قانونی در جوامع حضور دارند و ساختار شکن هستند و خواهان تغییر در فلسفه وجودی نظام سیاسی و دولت‌هایی هستند که در آن فعالیت می‌کنند.

به نظر می‌رسد که حزب شیطان مصداقی از احزاب غیر قانونی است که فلسفه و سبک زندگی قرآنی و ولایی را بر نمی‌تابد و با عقاید اساسی نظام اسلامی دشمنی می‌کند. آنان سوق داده است.(غافر، آیات ۲۸ تا ۳۱، زخرف، آیات ۶۲ تا ۶۵، یونس، آیات ۲۳ تا ۳۷)

حضرت فاطمه (س) در دوره حیات پیامبر اکرم (صلی‌الله علیه و آله) فعالیت‌های اجتماعی مختلفی داشتند که این فعالیت‌ها همراه با حفظ جان و عفت و متناسب با شخصیت زن مسلمان بود. گویاهای از این فعالیت‌ها به اختصار بیان می‌شود.

- تعلیم و تربیت**

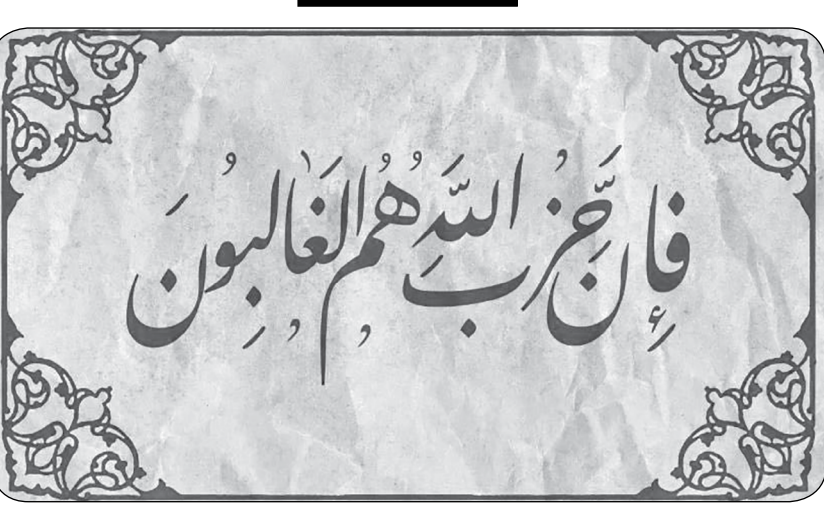
بر اساس گزارش‌هایی که در تاریخ زندگانی حضرت زهرا (س) نقل‌شده، یکی از فعالیت‌های اجتماعی حضرت در این دوره تعلیم افراد، به‌ویژه زنان بود و به آموزش قرآن و احکام و پاسخگویی به سوالات علمی زنان اهتمام داشتند^(۱) به‌عنوان نمونه نقل‌شده است زنی به نزد حضرت رسید و سوالات متعددی پیرامون احکام شرعی مادر ناتوانش از آن حضرت پرسید^(۲): نه فقط زنان، بلکه در موارد متعددی نقل‌شده است که برخی از اصحاب رسول خدا و کسانی که جویای علم و حقیقت بودند نیز خدمت حضرت زهرا می‌رسیدند و سوالاتشان را از ایشان می‌پرسیدند^(۳).

۲. دفاع و مراقبت از پیامبر اکرم (ص)
دفاع و مراقبت از رسول خدا دیگر فعالیت اجتماعی حضرت در این دوره بود. بر اساس گزارش‌های تاریخی، این حضور از بعد از رحلت مادر بزرگوارشان درحالی که حدود پنج سال بیشتر نداشتند، ظهور و بروز یافت. در این دوران که مشرکان با ریختن خاک بر سر پیامبر و گاه شکنجاریان کردن ایشان و ریختن شکمبه حیوانات بر سر و پشت حضرت، سعی در اذیت و آزار آن حضرت داشتند، نام حضرت فاطمه در کنار امیرالمؤمنین و عمو ی محمد عبور کند، هر یک از ما به او ضربه‌ای خواهیم زد

از نظر قرآن، حزب الشیطان، حزب غیر قانونی است که بر خلاف دین الهی فعالیت می‌کند. پس اگر حزب‌الله تحت ولایت الهی و قانون اساسی دین و سنت‌ها و قوانین آن، فلسفه و سبک زندگی خویش را شکل می‌دهد که همان حق‌مداری و عدالت‌محوری است، حزب شیطان تحت ولایت شیطان گرایش به باطل داشته و ظلم و تعدی و تجاوزگری و کفر و فسق و عصیان در آنان اصالت می‌یابد.

شاخصه‌های حزب‌الله و حزب الشیطان

علی جواهردهی

و به حال، بر اساس گزارش‌های قرآنی، همه احزاب دارای عقاید و فلسفه خاصی هستند که تعیین‌کننده فلسفه و سبک زندگی و اسانه‌ها آنها است. این احزاب می‌توانند

سامان یافته است که حکم «قانون اساسی» را برای انسان دارد. بنابراین، همه انسان‌ها در چارچوب دین آسمانی باید زندگی خویش را سامان دهند و بر اساس فلسفه و سبک زندگی دین زیست کنند. البته همه انسان‌ها چنین نمی‌کنند بلکه تنها گروه مؤمنان حقیقی هستند که در چارچوب قانون اساسی دین الهی زندگی خویش را تنظیم می‌کنند و به عنوان اولیای الهی و حزب‌الله فعالیت می‌کنند اما بخشی از انسان‌ها در قالب کافران و مشرکان و منافقان از چارچوب دین و قوانین اساسی آن خارج می‌شوند.

تشکیلات و سازماندهی منظم با برنامه‌های بلندمدت و نظر قرآن چنین افرادی از ولایت الله خارج شده و تحت ولایت شیطان در می‌آیند. چنین گروهی دیگر حزب‌الله نیستند که در چارچوب دین سبک زندگی خویش را سامان می‌دهند، بلکه جزو حزب شیطان هستند که فلسفه و سبک زندگی دیگری را انتخاب کرده‌اند.

بنابراین، از نظر قرآن، حزب الشیطان، حزب غیر قانونی است که بر خلاف دین الهی فعالیت می‌کند. پس اگر حزب‌الله تحت ولایت الهی و قانون اساسی دین و سنت‌ها و قوانین آن فلسفه و سبک زندگی خویش را شکل می‌دهد که همان حق‌مداری و عدالت‌محوری است، حزب شیطان تحت ولایت شیطان گرایش به باطل داشته و ظلم و تعدی و تجاوزگری و کفر و فسق و عصیان در آنان اصالت می‌یابد. این‌گونه است که تقابل جدی میان حزب‌الله و حزب الشیطان شکل می‌گیرد که جز

با نابودی یکی پایان نمی‌یابد. این نابودی بر اساس سنت الهی و وعده خدایی برای حزب شیطان با علیه و ظهور حزب‌الله همراه خواهد بود که عدالت و ایمان را در سرتاسر زمین حاکم می‌کند(مائده، آیات ۵۶؛ نور، آیات ۵۵؛ انبیاء، آیة ۱۰۵؛ مجادله، آیة ۲۲)

البته از نظر قرآن، حزب شیطان تنها متشکل از کافران و منافقان و مشرکان نیست، بلکه حتی برخی از اهل کتاب نیز گرفتار تحزب شیطانی هستند که آنان را به ناحق گویی

و ناروایی نسبت به پیامبران و فلسفه و سبک زندگی الهی بر نمی‌تابد و با عقاید اساسی نظام اسلامی دشمنی می‌کند. آنان سوق داده است.(غافر، آیات ۲۸ تا ۳۱، زخرف، آیات ۶۲ تا ۶۵، یونس، آیات ۲۳ تا ۳۷)

بر اساس گزارش‌هایی که در تاریخ زندگانی حضرت زهرا (س) نقل شده، یکی از فعالیت‌های اجتماعی حضرت، تعلیم زنان بود و به آموزش قرآن و احکام و پاسخگویی به سوالات علمی آنان اهتمام داشتند.

بزرگوارشان حمزه، به‌عنوان مدافع و همراه پیامبر در تاریخ ضبط و ثبت شده است^(۱).

به‌عنوان نمونه از عبدالله بن مسعود نقل شده است: «با پیامبر اکرم در کنار کعبه بودیم، حضرت در سایه خانه خدا مشغول نماز بود. گروهی از قریش و از جمله ابوجهل در گوشه‌ای از مکه چند شتر نحر کرده بودند. شکمبه آن شترها را آوردند و بر پشت پیامبر گذاشتند، فاطمه آمد و آنها را از پشت پدرش برداشت.»^(۲)

البته بر اساس گزارش‌ی که بیهقی نقل کرده است، ایشان در زمان حضور مادر بزرگوارشان نیز به این مسئله اهتمام داشتند. بیهقی نقل کرده است: «مشرکان قریش بر حجر اسماعیل گرد آمده بودند و می‌گفتند: وقتی که محمد عبور کند، هر یک از ما به او ضربه‌ای خواهیم زد

ساعات آخر عمر حضرت فاطمه(س)

در مورد ساعات پایانی عمر مبارک حضرت فاطمه(س) گزارش‌های متعددی نقل‌شده است. تقریباً تمامی این گزارش‌ها به‌جز یک گزارش بازگوکننده این مطلب است که امام علی(ع) در روز آخر عمر مبارک حضرت فاطمه (س) برای انجام کارهای ضروری از خانه خارج‌شده بودند و هنگام مراجعه به خانه، حضرت فاطمه از دنیا رفته بودند.

بر اساس گزارش‌هایی که در کتاب‌های حدیثی و تاریخی نقل‌شده است حضرت فاطمه (س) در اثر ظلمی که بعد از پدر بزرگوارش به ایشان شد بدش بدشت مجروح گردید و در اثر این جراحات بسیار ضعیف گشت به‌گونه‌ای که روزهای آخر عمر درشریف در خانه بستری بود. در طول این ایام گفت‌وگوهای متعددی ایشان با افراد

شکی نیست که گرایش به احزاب منفی و باطل درون دینی موجب اختلاف و تشتت و شکست مؤمنان و حزب‌الله خواهد شد؛ زیرا هر حزبی به داشته‌های خویش دلخوش و دلشاد بوده و آن را اصالت می‌بخشد و برای آن تلاش و جانفشانی می‌کند. همین امر موجب می‌شود که اتحاد به اختلاف و پیروزی به شکست تبدیل شود.(روم، آیات ۲۰ و ۳۱؛ مؤمنون، آیات ۵۲ و ۵۳)

ویژگی‌های حزب‌الله در قرآن

از نظر قرآن، صفات و ویژگی‌های برای حزب‌الله است که شامل مواردی چون: ایمان به خدا (مجادله، آیة ۲۲)، ایمان به آخرت و معاد(همان)، *تولی* نسبت به ولایت الله (مائده، آیة ۵۶)، *تولی* نسبت به (رسول الله(همان)، *تولی* نسبت به مؤمنان(همان)، *تبری* نسبت به دشمنان(مجادله، آیة ۲۲)، پذیرش ولایت و زعامت پیامبر(صلی الله علیه و آله)، (مائده، آیات ۵۵ و ۵۶)، پذیرش ولایت امیرمؤمنان علی(ع) و اهل بیت عصمت و طهارت(ع) (همان؛ روایات تفسیری ذیل آیه)، *تبری* از ولایت شیطان(مجادله، آیات ۱۹ تا ۲۲)، ذکر الله دائم(همسان)، دارای مقام راضیه(مرسیه(مجادله، آیة ۲۲)، مودب به تأییدات الهی(همان) و مانند آنها است. بنابراین، می‌توان گفت که حزب‌الله در ساختار *تولی* و *تبری* تمام زندگی خویش را از حزب شیطان جدا ساخته است و هیچ‌گونه پیوندی میان آنان با حزب شیطان و اولیای شیطانی نیست(مجادله، آیات ۱۹ تا ۲۲؛ مائده، آیات ۵۵ و ۵۶)

پیامبر خدا(ص) درباره حقیقت ولایت‌پذیری حزب‌الله می‌فرماید: *من أحبَّ أنْ یَرْکَبَ شَفِیْعَةَ التَّجَاةِ، وَ یَسْتَمْسِکَ بِالْعَصْرِیَةِ الْوُفْیَةِ، وَ یَتَصَمَّ بِخِیْلِ اللَّهِ الْمُتَمِینِ، فَلِیَوَالِ عَلِیّاً بِعَدُوِّهِ وَ لِیُعَادَ عَدُوَّهُ، وَ لِیَأْتِیَ بِالْأَمَّةِ الْهَادِیَةِ مِنْ وَلَدِهِ، فَإِنِّهُمُ خُلَفَائِی وَ أَوْصِیائِی …*
حزبهم حزبی، و حزبی حزب الله عز و جل، و حزب اُغْناهم حزب الشیطان؛ هرکه دوست دارد بر کشتی نجات بنشیند و به دستگیره محکم چنگ زند و بر ریسمان ناگسستگی خداوند بیاویزد، پس از من، با علی دوستی ورزد و با دشمنش دشمنی نماید و از امامان هدایتگر نسل او پیروی کند؛ زیرا که آنان جانشین و وصی من هستند. حزب آنان، حزب من است و حزب من، حزب خداوند عز و جل است و حزب دشمنان آنان، حزب شیطان است(میزبان الحکمه، ری شهری، ج ۳، ذیل واژه حزب)
همچنین امیرمؤمنان علی(ع) درباره صفات و ویژگی‌های حزب‌الله می‌فرماید: *لِیَسْرَکَ أَنْ تَکُونَ مِنْ حِزْبِ اللَّهِ الْعَالِیِّینَ؛ اَللّٰهُ لَیْسَ بِهٖ سَیِّئَاتُهُ وَ اَحْسَنُ فِی کُلِّ اَمْرٍ؛ کَرِهَ اَللّٰهُ عَمَ الَّذِینَ اتَّعَوْا وَ الَّذِینَ هُمْ مُخْشَوْنَ؛*
ایا خوش داری که از حزب پیروز خدا باشی؟ از خداوند سبحان ترس و در همه کارهایت خوب عمل کن؛ زیرا که خداوند با تقوا پریشان و نیکوکاران است(همان)

شکی نیست که حزب‌الله بودن چیزی جز بودن در عهد السنت نیست که همان عهد نسبت به دین الهی و قوانین آن از جمله ولایت معصومان است؛^(۱) و همین‌رو حضرت علی(ع) می‌فرماید: عَلَیْکُمْ بِالْمَشَکَّتِ بِحِجْلِ اللَّهِ وَ عُرْوَتِهِ، وَ کِتَابِی مِنْ حِزْبِ اللَّهِ وَ رِوَايِهِ، وَ اَلْزَمُوا عَهْدَ اللَّهِ وَ مِیثَاقَهُ عَلَیْکُمْ؛ فَإِنَّ الْإِسْلَامَ بَیْنَ غَرِیْبَا وَ سِیَعُوْهُ غَرِیْبَا،
به ریسمان خدا و پیغمبری او چنگ زبند و از حزب خدا و پیامبر او باشید و عهد و پیمانی را که با خدا سبستاید پاس دارید؛ که به نظر می‌رسد که احزابی که در اهل کتاب شکل گرفته مصداقی از همین احزاب غیر قانونی همانند حزب الشیطان و احزاب اقوام هلاکت شده هستند.(غافر، آیات ۲۸ تا ۳۱، زخرف، آیات ۶۲ تا ۶۵؛ مريم، آیات ۳۲ تا ۳۷)
بنابراین، احزاب و گروه‌های درون دینی که چنین گرایش‌های شیطانی دارند، جزو پدیده‌های منفی و ناصواب در امت‌ها هستند.(مؤمنون، آیات ۵۲ و ۵۳؛ روم، آیات ۳۱ و ۳۲)

احزاب درون دینی منحرف، زمانی شکل می‌گیرد که امت از چارچوب دین الهی که همان دین قطری است، خارج شوند.(روم، آیات ۳۰ و ۳۱)

ریشه این خروج از دین قطری، به سبب بی تقوایی و گرایش به فجور(مؤمنون، آیات ۵۲ و ۵۳)، جهل عقلی و علمی(همان؛ روم، آیات ۳۰ و ۳۱)، گرایش‌های خردمندانه و پلوهایشان را از بستر نرم دور ساخته و لبهايشان به ذکر خداوند می‌جنبد و از زیادی شانسند.
دراين راستا حضرت شده است؛ آنان حزب خداوندند و بدانید که حزب خدا همان رستگارانند. (همان) پس اگر حزب‌الله همان مؤمنان واقعی و حقیقی هستند که زندگی را بر اساس دین آسمانی تنظیم کرده‌اند در مقابل حزب شیطان کسانی خواهند بود که از این دایره خارج می‌شوند.

فعالیت اجتماعی حضرت زهرا (س) در زمان پیامبر (ص)

بر اساس گزارش‌هایی که در تاریخ زندگانی حضرت زهرا (س) نقل شده، یکی از فعالیت‌های اجتماعی حضرت، تعلیم زنان بود و به آموزش قرآن و احکام و پاسخگویی به سوالات علمی آنان اهتمام داشتند.

مکه به مدینه، با وجود همراهی و فداکاری انصار، شرایط زیاده از حد عقیقه) را حجاب و ممانعی از لغت دنیا و آخرت قرار داد.(حزب الله)
قذف اقتصادی بسیار سختی بر مسلمانان حاکم شد. در این دوره، امیرالمؤمنین علی(ع) و حضرت فاطمه (س) نیز در سستی و تنگی معیشت، همانند دیگر مسلمانان بودند و با این حال، خانه فاطمه محل مراجعه نیازمندان و فقیران بود و هر کس به آنجا مراجعه می‌کرد، ناامید بر نمی‌گشت. پیامبر اکرم نیز گاهی نیازمندان را به ایشان ارجاع می‌داد^(۱).

۱- فاطمه علی است، اثر علی قهرمانی، چاپ انتشارات چمرکن.

۲- فاطمه‌الگوئی حیات زبید، اثر محمدجواد مروچی طیبسی، چاپ بوستان کتاب قم.

۱. حسین جعفر مرتضی، مآساة الزهراء (ص)، ج ۱، ص ۴۹.
۲. علی بن علی، امام زاهد(ع)، التفسیر المنسوب الی الإمام الحسن العسكري، ص ۳۴۰.
۳. طبرسی، محمد بن جریر، المسترشد فی اِمامه علی بن ابی طالب، ص ۱۶.
۴. جهت اطلاع بیشتر، رک: بیهقی، ابوبکر احمد بن حسین، دلائل النبوة، ترجمه محمود مهدوی دامغانی، ج ۲، ص ۴۱- ۴۷.
- ۵ و ۶. بیهقی، ابوبکر احمد بن حسین- دلائل النبوة، ج ۲، ص ۴۴ و ۴۳.
۷. مقریزی، احمد بن علی، امتاع الاسماع، ج ۱، ص ۱۵۴.
۸. رک: ابزلی، علی بن عمر، کتاب المنازع، ج ۱، ص ۲۵۰.
۹. عاملی، جعفر مرتضی، مآساة الزهراء (ص)، ج ۱، ص ۵۴.

حسین مصطفوی زاده
مهری منبع برای مطالعه بیشتر:
– برای مطالعه بیشتر در مورد روزهای پایانی عمر مبارک حضرت زهرا مطالعه کتاب مآساة الزهراء نوشته علامه سید جعفر مرتضی عاملی که به نام رنج‌های حضرت فاطمه توسط محمدمدققی سپهری ترجمه شده است توصیه می‌شود.
پانویشت‌ها:
۱. رک: طوسی، محمد بن حسن، امالی، ابن شهر آشوب، مناقب الی طالب، ج ۳، ص ۱۲۶۴. این به طریق، یعنی بن حسن، عمده عیون صحاح الاخبار فی مناقب الامام الابرا؛ ابن اثیر، اسد الغابه فی معرفة الصحابه، ج ۶، ص ۳۲۴.
۲. موفق بن احمد خوارزمی، مقتل الحسین، ج ۱، ص ۱۲۶.
۳. رک: ابزلی، علی بن عیسی، کشف الغم، مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۴۳، صص ۱۸۵ و ۱۸۶.
۳. ابزلی، ج بن عیسی، کشف الغم، تحقیق: سیدهاشم رستوی محلاتی، مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۴۳، صص ۱۸۵ و ۱۸۶.

صفحه ۷
شنبه اول آذر ۱۴۰۴
اول جمادی‌الثانی ۱۴۴۷ – شماره ۱۱-۲۴

اولویت‌های سبک زندگی فاطمی

قالّت فاطمه(س): «حُبّ الی من دِناکِم ثلاث: تلاوة کتاب‌الله، والتنظر فی وجه رسول‌الله(ص)، و الاتفاق فی سبیل‌الله».
حضرت فاطمه(س) فرمود: سه چیز از دنیا برای من دوست‌داشتنی است: ۱- تلاوت قرآن ۲- نگاه به صورت رسول خدا(ص) ۳- و کمک به نیازمندان در راه خدا.^(۱)

- ^۱ نهج‌الحیاء، محمد دشتی، ح ۱۶۴

عروسی که لباس خود را بخشید

هنگامی که حضرت زهرا(س) با لباس عروس، و هسپار خله امام علی(ع) بودند، زنی سالی پیش آمد، و در برابر عروس اظهار احتیاج نمود.

حضرت فاطمه(س) که در آن وقت دو پیراهن یکی کهنه و دیگری نو داشتند، پیراهن نو را به فقیر بخشیدند. از حضرت فاطمه(س) پرسیدند: چرا در شب عروسی خود، پیراهن نو را بخشیدید؟ حضرت فاطمه(س) فرمود: «سوره ۹۲ عرو را قرأت کردند: «هل تبال البر حتی تنفقوا ممّا تحبون» هر گز به نیکی دست نمی‌یابید و از نیکوکار نمی‌شوید، مگر اینکه از آنچه دوست دارید انفاق کنید.»^(۱)

۱- الوقایع و الحوادث (ملبوی)، ج ۴، ص ۱۸۶

پرشش و پاسخ

پرشش:
حضرت فاطمه(س) در خطبه فدکیه معروف خود، چه فلسفه‌هایی را برای احکام توراتی اسلام بیان فرموده‌اند؟

پاسخ:
در گذشته فلسفه احکامی چون: ۱- نماز و سبيله پاکی از کبر است ۲- زکات و سبيله تزکيه و وسعت روزی است ۳- روزه باعث تثبيت اخلاصی می‌شود ۴- حج برای استسوارى دین است ۵- دالت موجب برابرى باقرى باقى می‌شود ۶- اطاعت از امامت سبب وحدت جامعه و دوری از تفرقه است ۷- جهاد مایه عزت اسلام است ۸- صبر موجب اجر و پاداش ویژه مؤمنین است ۹- تشريع امر به معروف برای مصلحت عمومی است ۱۰- احسان به والدین سبب خشم خداست ۱۱- صله رحم باعث تکثير نسل می‌شود ۱۲- قصاص برای جلوگیری از خونریزی است ۱۳- وفای به نذر زمینه منفعت الهی است بیان شد. اینک در ادامه دنباله مطلب را بی می‌گیریم:

۱۴- بر دادن پیمانه‌ها برای جلوگیری از کم‌روشی

«و توفیة الکملیل و الموزان تعبیر الخبص»
خدای متعال بر دادن پیمانه‌ها

و ترازوها را برای دورگویی (جلوگیری) کم‌روشی قرار داد.(شرح نهج‌البلاغه ابن ابی‌الحدیج، ج ۱۶، ص ۲۱۰)
بخس، کم گذارن حقوق اشخاص است. این جمله

الهام گرفته از این آیه شریفه است که می‌فرماید: «پیمانه‌ها و ترازوها را نیک ادا

کنید و از اموال مردم چیزی نکاهید. (هود- ۸۵)
زیرا تقلب، غش و خیانت در معاملات و داد و ستد، اساس اطمینان و اعتماد عمومی در جامعه را که بزرگ‌ترین

پشتوانه اقتصادی ملتها است متزلزل می‌کند و ضایعات جبران‌ناپذیری بر جامعه وارد می‌کند.

۱۵- حرمت شرب خمر برای جلوگیری از پلیدی است
«واللهی عن شرب الخمر تنزهی من الرجس»
خدای متعال نهی از شرب خمر را برای پاکی از پلیدی قرار داد.(همان) این فراز خطبه حاکم است بر استناد این آیه شریفه است که می‌فرماید: «ای اهل ایمان! جن این نیست که همه مایعات مست‌کننده و قمار و بت‌های که (برای پرستش) نصب شده و باره چوب‌هایی که به آن تقال زده می‌شود، پلید و از کارهای شیطان است. پس از آنها دوری کنید تا رستگار شوید.»
مسلمان شیطان می‌خواهد با شراب و قمار میان شما دشمنی و کینه‌انزاد و از خدا و نماز بازتان دارد. آیا شما را این امور با همه خطرات و زیان‌های که دارد، خودداری خواهد کرد؟»
-مائده- آیات ۹۰-۹۱)
مراد از رخص پلیدی معنوی است و ضرره‌ای روحی و جسمی مشروبات الکلی در تمام مجامع علمی به اثبات رسیده است. در این آیه شراب و قمار همدرف اَصناف(بت‌هایی که شکل مخصوصی نداشتند و تنها قلعه سنگی بودند) ذکر شده است و نشان می‌دهد که شراب و قمار به قدری زیاد است که در دینف بدترس‌تری قرار گرفته، به همین دلیل در روایاتی از پیامبر(ص) می‌خوانیم: «شارب الخمر کما یذ الوثن»
شرابخور همانند بت‌پرست است(تفسیرالرهان، سیدهاشم بحرانی، ذیل آیه ۹۰ سوره مائده)
۱۶- اجتناب از قذف مانع لعن الهی است

«و اجتناب القذف حجابا من اللعنه»
خدای متعال دوری جستن از نسبت زنا به زن عقیقه) را حجاب و مانعی از لغت دنیا و آخرت قرار داد.(حزب الله)
قذف عبارت است از تهمت زنا یا لواط به کسی زدن به شرط آنکه بالفظ صریح باشد و تهمت زنده معنای لفظ را بانداد و یا آگاهی بگوید